

Danmarks Svineavl i 1899.

Af Peter Aug. Mørkeberg.

Det er ofte vanskeligt at afgjøre om Svineavlen i og for sig giver Fordel eller Tab; thi Bedømmelsen af dette Forhold afhænger for en væsentlig Del af den Værdi, man tillægger Mælk og Valle. Efter vor nuværende Viden vilde det være ret naturligt at tillægge 6 Pd. skummet Mælk eller 12 Pd. Valle samme Værdi som 1 Pd. Korn; thi i dette Forhold erstatte disse Stoffer hinanden, naar de i rimelig Mængde anvendes som Føde for Svin. Men, hvis Svineavlen efter denne Beregning ikke bliver lønende, er dog ikke dermed afgjort, at den burde opgives eller betydeligt indskrænkes, thi hvortil skulde Mælk og Valle da anvendes paa mere fordelagtig Maade. Mælkeridrift og Svineavl ere under naturlige Landbrugsforhold knyttede uadskillelige til hinanden. Saa meget er imidlertid givet, at Svineavlen i Aar ikke har været særlig fordelagtig; thi Svinepriserne have været lave, Rodfrugtavlen har baade i 1898 og 1899 været ringere end sædvanlig, og Majs, der mere og mere benyttes som Svineføde, har i 1899 været dyrere end de nærmest foregaaende Aar.

Et Blik paa omstaaende Notering (Tab. I) giver et Billede af Svineprisernes Svingning i de sidste 4 Aar. Det vil bemærkes, at det er Andelsslagteriernes Prisansættelser, saaledes som disse ere fremførte i Ugeskr. f. Ldmd., der ere lagte til Grund for Beregningerne, og

Tabel I.

De jyske og sjællandske Andelsslagteriers Fællesnotering, angivet i Øre pr. Pd. for Svin i slagtet Vægt.

(Maanedlige Gjennemsnitstal udregnede i Henhold til Ugeskrift for Landmænds Handelstidende.)

Maaned	1896		1897		1898		1899	
	1ste Klasse	3die Klasse	1ste Klasse	3die Klasse	1ste Klasse	3die Klasse	1ste Klasse	3die Klasse
Januar	28.2	25.7	31.9	28.5	38	35.1	31.8	29
Februar	26.7	23.9	33.5	29.6	36.9	33.9	31	27.5
Marts	26	23.5	35	30.6	37.1	33.1	30.2	26.6
April	27.2	24.5	36.2	33.3	36.8	33.1	29.4	25.6
Maj	32.2	29.3	39.1	36	35.5	32.5	29.8	27.2
Juni	32.7	29.6	40.1	35.4	35.7	32.4	30.7	28.7
Juli	32.2	28.6	40.5	34.6	37.7	33.9	31.6	29.6
August	31.5	28.1	40.5	34.4	38.7	34.7	36.8	33.5
September . . .	32.6	30	41.4	38.5	37.4	33.4	33.1	29.9
Oktober	31.9	28.8	38.6	36	34.2	31.2	30.7	28.6
November	30.4	27.7	37.6	35.4	33.2	31	30.5	28.5
December	31.5	28.4	37.7	35.4	31.6	29.6	30.3	28.2
Gjennems. for hele Aaret..	30.26	27.34	37.67	33.97	36.07	32.82	31.32	28.57
Aarl. gjennems. Forskjel paa 1. og 3. Kl..	2.92		3.70		3.25		2.75	

at Hovedresultatet er en Gjennemsnitpris af Kr. 30.26 pr. 100 Pd. slagtet Vægt for Aaret 1896, Kr. 37.67 for 1897, Kr. 36.07 for 1898 og Kr. 31.32 for 1899, alt beregnet efter 1. Klasses Svin. 3. Klasses Svin, hvis Prisnotering ligeledes er anført, have kostet en Del mindre, og særlig udmærkede Svin (extra Klasse) ere gennemgaaende noterede c. 2 Kr. højere pr. 100 Pd. end 1. Klasse. Hertil kommer det Overskud, som Andelssvineslagterierne

give, men som endnu ikke er bekendt. Det plejer at andrage c. 2 Kr. pr. 100 Pd.

De lave Priser have imidlertid ikke medført nogen Nedgang i Flæskeproduktionen. Denne er tværtimod steget, saaledes som vedføjede Tabeller II og III udvise, idet Overskudsudførselen er tiltaget omtrent 20 pCt. fra 1898 til 1899, nemlig fra 114.28 Mill. Pd. til 141.69 Mill. Pd.

Betragtes disse Tabeller noget nærmere, faar man nyt Syn paa den gamle Kjendsgjerning, at Exporten af levende Svin, der forhen har spillet saa stor en Rolle, er ophørt, og at Udførselen af Flæsk er traadt i Stedet derfor. Overskudsudførselen af levende Svin beløb sig i Gjennemsnit for Femaaret fra 1890—94 til 129,478 Stkr. Endnu i 1895 udførtes der 127,975 flere levende Svin end der indførtes. Efter den Tid har den udenlandske Omsætning med levende Svin været meget ringe.

Paa Grund af denne Overgang fra Udførselen af levende Svin til Udførsel af Flæsk lade de sidste 10 Aars Exportforhold sig ikke umiddelbart sammenligne. Men

Tabel II.
Danmarks Omsætning med Flæsk og Skinker
i Tiaaret fra 1890—99.

(Uddrag af statistisk Bureaus Aarsberetninger.)

Aar	Udførsel	Indførsel	Overskuds- udførsel	Udførsel af indenlandske Varer	Værdien af de udførte indenlandske Varer	Værdien af Overskuds- udførselen
	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Pd.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
1890—94	77.20	6.56	70.64			28.91
1895 . . .	121.79	10.14	111.64			34.71
1896 . . .	149.14	7.23	141.91			41.97
1897 . . .	125.38	7.87	117.51	119.97		52.72
1898 . . .	122.50	8.22	114.28	117.76	48.6	47.63
1899 . . .	149.34	7.65	141.69	144.09	53.6	52.92

Tabel III.

**Danmarks Udførsel og Indførsel af levende Svin og Grise
i Tiaaret fra 1890—99.**

(Uddrag af statistisk Bureaus Aarsberetninger.)

Aar	Svin			Grise		
	Udførsel	Indførsel	Over- skuds- udførsel	Udførsel	Indførsel	Over- skuds- udførsel
1890—94	130485	1007	129478	1411	622	789
1895....	130107	2132	127975	10	190	÷ 180
1896....	1	6775	÷ 6774	11	148	÷ 137
1897....	186 ^ø	1289	÷ 1103	0	865	÷ 865
1898....	16	22	÷ 6	1	1	0
1899....	4	50	÷ 46	142	4	138

gaar man ud fra, at de exporterede levende Svin gennemsnitlig have haft en slagtet Vægt af 180 Pd., og omsætte vi Overskudsudførselen i Forhold hertil, fremkommer følgende sammenlignende Tabel.

Tabel IV.

**Beregnet Overskudsudførsel af Flæsk
i Tiaaret 1890—99.**

	Overskudsudførsel af Flæsk	Overskudsudførsel af levende Svin omsat til Flæsk	Tilsammen
1890—94....	70. ⁶⁴ Mill. Pd.	+ 23. ³⁰ Mill. Pd.	93. ⁹⁴ Mill. Pd.
1895.....	111. ⁶⁴ —	+ 23. ⁰³ —	134. ⁶⁷ —
1896.....	141. ⁹¹ —	÷ 1. ²¹ —	140. ⁷⁰ —
1897.....	117. ⁵¹ —	÷ 0. ¹⁹ —	117. ³² —
1898.....	114. ²⁸ —	+ 0. ⁰⁰ —	114. ²⁸ —
1899.....	141. ⁶⁹ —	+ 0. ⁰⁰ —	141. ⁶⁹ —

I Henhold til denne Beregning er Overskudsudførselen af Flæsk + levende Svin omsat til Flæsk større i 1899 end i de foregaaende 9 Aar. I Virkeligheden forholder det sig saaledes, at Overskudsudførselen i 1899 er større end i noget foregaaende Aar; thi i intet af Aarene fra 1890—94 naaede Overskudsudførselen, beregnet paa netop omtalte Maade, 113.00 Mill. Pd., og i intet tidligere Aar har den naaet denne Højde.

Men Overgangen fra Udførsel af levende Svin til Udførsel af Flæsk betyder ikke blot, at Svinene nu slagtes før de exporterer, medens de tidligere exporteredes levende. Den væsentligste Betydning ligger i Tabet af det tyske og Erhvervelsen af det engelske Marked for danske Svineprodukter. Denne Overgang fandt allerede Sted i Firserne. Før 1887 var Tyskland Hovedmarkedet. Efter den Tid er England blevet det, og i de sidste 4 Aar er næsten hele Overskudsproduktionen af Svin som let saltet Flæsk sendt til England.

Ifølge statistisk Bureaus Aarsberetning for 1899 bleve de 149.³⁴ Mill. Pd. Flæsk, som i nævnte Aar exporteredes, afsendte til følgende Pladser i den angivne Mængde:

Storbritannien og Irland	141.71	Mill. Pd.
Tyskland	5.15	—
Norge	1.30	—
Sverrig	0.65	—
Rusland	0.51	—
De nordlige Bilande	0.02	—

Ialt... 149.³⁴ Mill. Pd.

England er altsaa Hovedmarkedet, ja næsten det eneste Marked for Danmarks Overskudsproduktion af Svin. Det gjælder derfor i videst mulig Udstrækning at tilfredsstille denne Kunde ved regelmæssige Tilførseler af udmærkede, ensartede Varer. Skulle stabile og gode Priser opnaaes, maa der arbejdes bedre end hidtil, og

Landmændene og Svineslagterierne maa arbejde Haand i Haand.

Ved Betragtninger angaaende disse Forhold maa det erindres, at der næppe gives noget Marked, der gjør større Forskjel paa Kvaliteten, end det engelske, og dernæst, at Englænderne lægge ualmindelig megen Vægt paa at kunne stole paa deres Forbindelser. De ønske at kunne købe Varerne ubesete, at et bestemt Mærke altid betegner en bestemt Kvalitet. Et ensartet Mærke giver et efterspurgt Navn, Konkurrence og højeste Pris i Forhold til Kvaliteten, hvorimod et uensartet Mærke, hvorved forstaaes et Mærke, som snart betegner den ene og snart den anden Vare, eller med andre Ord et Mærke, som Kjøbmanden ikke kan stole paa, kun betinger gode Priser paa et godt Marked.

Den Baconpris, der i Almindelighed betales i England, er man selvfølgelig ikke Herre over; thi den staar ikke alene i Forhold til den danske Tilførsel, men er ogsaa afhængig af Tilbudet fra andre Lande og fra England selv, og den paavirkes ikke alene af Bacontilførselen i og for sig, men tillige af det tilstedeværende eller ventede Tilbud af andre Fødemidler, ligesom tilfældige Omstændigheder saasom Vejrliget, Arbejderforhold m. m. kunne øve nogen Indflydelse i saa Henseende.

Men hvad der kan virkes hen til er, at højne Kvaliteten af de danske Produkter og at bringe Konkurrence om det danske Navn. Derved opnaaes højeste Pris under de givne Forhold. Mere kunne vi ikke vente. Men i den Retning kan der opnaaes meget, og der kan gjøres meget mere, end der hidtil er gjort, for at naa dette Maal.

Med Hensyn til Kvaliteten af vort Flæsk, da staa vi langt fra paa et saa fremskredet Stade, som vi burde indtage, og som vi kunde have naaet, hvis vi havde arbejdet med Energi mod Maalet. Som bekjendt ynde Englænderne en kjødfuld, fast, finskindet og finknoglet Vare, og da Mellemlæsket er dyrest, er det endvidere en Dyd, at Flæskesiden er lang og Bugvæggen

tyk. Svin, som opfyldte disse Fordringer til Flæskets Kvalitet, henregnes, med det engelske Marked for Øje, til 1ste Klasse, hvorimod kortere, køjdfattige, fede Svin eller grove, tykskindede eller tyndbugede Svin eller Svin med daarlige Skinker hører til lavere Klasser, eftersom de med lige Vægt have mindre Værdi end førstnævnte.

I Almindelighed sorteres Flæsket paa Slagterierne i 3 Hovedklasser, og i Overensstemmelse dermed modtage Landmændene Afregning eller i ethvert Tilfælde Betaling for 1ste, 2den eller 3die Klasses Svin. Nogen officiel Statistik over Resultatet af Klassifikationen i samtlige Slagterier i Landet foreligger ikke. Det er muligt, at den ad privat Vej kunde erhverves, men i Aar staar den ikke til Raadighed. Derimod er det lykkedes at skaffe Oplysning om Klassifikationens Udfald i en hel Del Slagterier, spredte over de fleste Provinser, og omfattende noget over 400,000 Svin, slagtede i 1899. Resultatet af disse 400,000 Slagtninger fremgaar af vedføjede Tabel V, hvoraf det blandt andet vil ses, at Klassifikationen af det samlede Antal Svin er faldet saaledes ud, at 31.³⁶ pCt. ere komne i 1ste Klasse, 32.⁰⁴ pCt. i 2den Klasse, 32.³³ pCt. i 3die Klasse og 4.²⁷ pCt. i 4de Klasse. Sidstnævnte Klasse omfatter Vragsvin af forskjellig Art, blandt andet Svin med blødt Flæsk. — Tabellen viser altsaa som Hovedresultat, at vi endnu have langt igjen, inden vort Flæsk gennemgaaende kan kaldes et fint Produkt. Ikke engang $\frac{1}{3}$ af de slagtede Svin ere afregnede i 1ste Klasse, $\frac{1}{3}$ kommer i 2den og $\frac{1}{3}$ i 3die Klasse. Men Tabellen viser ogsaa, at der maa kunne naaes frem ved Arbejde; thi der er stor Forskjel paa Svinenes Kvalitet i de forskjellige Landsdele. Man sammenligne blot Sorteringen i Horsens og Roskilde Andelssvineslagterier, og det viser sig, at i Horsens ere 55.4 pCt. af Svinene komne i 1ste Klasse, 24.8 pCt. i 2den Klasse og 16.3 pCt. i 3die Klasse, medens i Roskilde 11.7 pCt. ere komne i 1ste Klasse, 21.5 pCt. i 2den Klasse og ikke mindre end 66.8 pCt. i 3die Klasse.

Midlerne til at komme frem kunne være meget for-

Tabel V.

Udfaldet af Klassifikationen af Andelssvinene paa nogle af de danske Andelssvineslagterier i Aaret 1899.

Slagteriets Navn	Andelssvin ialt	1ste Klasse		2den Klasse		3die Klasse		4de Klasse	
		Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
Horsens	33675	18659	55.4	8346	24.8	5499	16.3	1171	3.5
Eshjerg	22471	11000	49.0	6529	29.1	3762	16.7	1180	5.2
Randers	18219	7815	42.9	5653	31.0	3218	17.7	1533	8.4
Odder	10782	3927	36.4	3575	33.2	2516	23.3	763	7.1
Hjørring	48702	16979	34.9	21791	44.8	9653	19.8	279	0.5
N. Sundby	56641	18864	33.3	26763	47.3	10895	19.2	119	0.2
Skanderborg . . .	13137	4064	30.9	6142	46.7	2085	15.9	846	6.5
Bornholm	24004	7427	30.9	5270	22.0	8848	36.9	2459	10.2
Kallundborg . . .	12105	3244	26.8	3079	25.4	4888	40.4	894	7.4
Holbæk	55280	13993	25.3	13042	23.6	22167	40.1	6078	11.0
Kjøge	29776	6605	22.2	11031	37.0	11533	38.7	607	2.1
Svendborg	6129	1250	20.4	1354	22.1	3515	57.3	10	0.2
Faaborg	15248	3049	20.0	3638	23.9	8561	56.1	>	>
Slagelse	36256	6823	18.8	8330	22.9	19895	54.0	1208	3.4
Roskilde	19132	2239	11.7	4122	21.5	12771	66.8	>	>
Alle nævnte Slagterier	401557	125938	31.36	128665	32.04	129805	32.33	17147	4.27

skjellige. Landmændene kunne ved passende Avl, Opdrætning og Fødring paavirke Svinenes Udvikling, Form og Kvalitet i meget betydelig Grad, og Svineslagterierne kunne ved Demonstrationer øve Landmændenes Øjne i at fæstne den Form, hvori Svinene skulle støbes, hjælpe Landmændene i Valget af de værdifuldeste Avlsdyr og ved Priserne vise, at der er Forskjel paa Værdien af 1ste, 2den og 3die Klasses Flæsk.

Vi ville først beskæftige os noget med det sidstomtalte Forhold, medens nogle af de øvrige ville blive be-

handlede senere. I en vis Henseende er Prisdifferencen paa de forskjellige Klasser nemlig det bedst udviklende Moment. Den enkelte Landmand dømmer uvilkaarlig efter, hvad der betaler sig bedst for ham, og er der saa stor Forskjel paa Prisen af 1ste og 3die Klasses Svin, at det umiddelbare Skjøn maa fremkalde den Anskuelse, at Produktionen af et 1ste Klasses Produkt er mest rentabelt, bliver Arbejdet ogsaa rettet der imod, medens en ringe Prisforskjel ikke indeholder nogen Opfordring i saa Henseende.

Kaste vi atter Øjet paa Tabel I, ville vi faa et Indblik i de herhen hørende Forhold. Først maa jeg gjøre udtrykkeligt opmærksom paa, at Tabellen hviler paa Andelsslagteriernes Noteringer, saaledes som det ogsaa staar anført over Tabellen, og at der kun er anført Noteringen paa 1ste og 3die Klasse, medens Extra-klassen, der gennemgaende er 2 Øre højere end 1ste Klasse, er udeladt, fordi den har meget ringe Betydning, da kun et lille Antal Svin afregnes i denne, hvorved dens opdragende Indflydelse svækkes.

Dernæst beder jeg Læseren fæste Opmærksomheden paa den nederste Rubrik i Tabellen, der angiver den gennemsnitlige Forskjel, der hvert Aar har været paa Noteringen af 1ste og 3die Klasses Svin (slagtet Vægt). Det vil heraf fremgaa, at Forskjellen i 1896 var 2.92 og i derpaa følgende Aar henholdsvis 3.70, 3.25 og 2.75. Naar første Aar undtages, har Prisforskjellen paa Noteringen af 1ste og 3die Klasse altsaa været dalende, endog i betænkelig Grad. Om dette betyder en Tilnærmelse paa Prisen af 1ste og 3die Klasses Flæsk i England er vist meget tvivlsomt. Det staar snarere noget i Forbindelse med en Forbedring af det danske 3die Kl. Bacon. Men har det Betydning for os at fremme Produktionen af 1ste Klasses Svin, er den dalende Forskjel paa Noteringen af 1ste og 3die Kl. Svin i alle Tilfælde ikke opdragende.

Forskjellen paa den Pris, der betales for 1ste og 3die Klasses Bacon i England, er noget afvigende efter Aars-

tid og Tilbud. Og dømmer jeg efter det Materiale, der staar til min Raadighed, er der ikke noget at indvende mod den Prisdifference, som i Maanederne September, Oktober og November 1899 er noteret paa 1ste og 3die Klasse i Henhold til Tab. I, da der ikke gjennemgaaende har været større Forskjel paa den Betaling, som Slagterierne have modtaget i England for 1ste og 3die Klasses Bacon. Men for Marts, April, Maj, Juni, Juli, August og December Maaneder stille Forholdene sig anderledes. I disse Maaneder burde der, i Henhold til de Priser, der ere modtagne i England, have været større Forskjel paa Noteringen af 1ste og 3die Kl. Svin (slagtet Vægt) i Danmark end Tilfældet har været. Tabel VI illustrerer dette

Tabel VI.

Forskjellen paa den Pris, som nogle danske Slagterier i enkelte Maaneder af Aaret 1899 have modtaget i England for 1ste og 3die Klasses Bacon samt den tilsvarende Forskjel paa Noteringen af 1ste og 3die Klasses Svin (slagtet Vægt) i Danmark i Henhold til Tabel I.

Maaned 1899	Gjennemsnitlig Forskjel paa 1ste og 3die Klasses Bacon i London	Gjennemsnitlig Forskjel paa den Pris Slagterierne have modtaget for 1. Kl. Bacon i London og Leve-rancen til Nordengland	Største Forskjel paa Pri-sen, som Slagterierne have modtaget for 1. Kl. Bacon i London og Leve-rancen til Nordengland	Forskjellen paa Note-ringen af 1. Kl. og 3. Kl. Svin (slagtet Vægt) i Danmark
	Shilling	Shilling	Shilling	Kr. Ore
Marts	4.5	7	9.9	3.60
April	2.9	4.5	8.1	3.80
Maj	2.5	3.6	6.4	2.60
Juni	3.6	8.3	13.9	2.00
Juli	3.1	5.7	6.6	2.00
August	3.0	6.4	9.8	3.3
December	3.9	4.4	8.1	2.1

Forhold. Blandt andet vil det bemærkes, at Prisdifferencen i Danmark har været 2 Øre for Juni Maaned, medens Gjennemsnittsforskjellen paa den Betaling, Slagterierne have modtaget for 1ste og 3die Klasses Bacon i London har været 3.6 shilling, at Forskjellen paa Gjennemsnittsbetalingen for 1ste Klasse London og Leverancen til Nordengland har beløbet sig til 8.3 shilling, og at den største Forskjel, der er modtaget for 1ste Klasse London og Leverancen til Nordengland, har været 13.9 shilling. Iøvrigt taler Tabellen vistnok for sig selv og antyder, at de danske Slagterier ikke altid holde tilbørlig Afstand mellem de Priser, der betales for 1ste og 3die Kl. Svin.

Men, naar Afstanden mellem Klassebetalingen er for ringe, betyder det, at de Landmænd, der producerer 1ste Klasses Svin maa lide til Fordel for de Landmænd, der producerer et 3die Kl. Produkt, og dette kan være meget smukt, men det fremmer ikke Udviklingen.

Det er vist utvivlsomt, at Slagterierne kunde bidrage meget til, at de danske Landmænd hurtigere naaede Maalet at fremstille den Vare, der passer for det engelske Marked, hvis de i Fremtiden vilde betale de modtagne Varer efter deres virkelige Værdi, og i Realiteten vilde der intet være herimod at indvende; thi naar enhver faar, hvad der med Rette tilkommer ham, haves der ikke Fordring paa mere. Og det var meget ønskeligt, om Slagterierne vilde gjøre Brug af den Magt, der saaledes staar til deres Raadighed.

Forbedringen af den danske Svinebestands Kvalitet har langt videre rækkende Betydning end den øjeblikkelige Prisstigning, den medfører. Det gjælder nemlig om at bevare den begunstigede Stilling i Forhold til det kanadiske Flæsk, som er Danmarks værste Konkurrent paa det engelske Marked. Hidtil har dette været betragtet som en ringere Vare end dansk Bacon og er derfor blevet noteret paa anden Maade end dette. Men det er i forbausende Fremgang. Og skulde dets Kvalitet blive lige saa god som Kvaliteten af dansk Bacon, saa-

ledes at det blev noteret paa samme Maade som dette, betyder det et stort Prisfald paa alt dansk Flæsk.

At det danske Flæsk bedre tilfredsstillter det engelske Markeds Fordringer nu end midt i Firserne, er utvivlsomt. Men om Kvaliteten i Almindelighed for Tiden er i Fremgang, lader sig ikke afgjøre med Sikkerhed, da det fornødne Materiale til Bedømmelse af dette Forhold ikke haves ved Haanden. Hvis Sorteringen i de senere Aar har været ensartet paa de danske Slagterier, maa det formodes, at en ringe Fremgang i Almindelighed har fundet Sted. Men i enkelte Egne synes der at være Tilbagegang. Under alle Forhold er det sikkert, at det kanadiske Flæsk er gaaet meget betydeligt mere frem i Kvalitet i den senere Tid end det danske. Et Udtryk herfor var det fyenske Delegeretmødes Resolution om at sende en kyndig Mand til Kanada for at undersøge Aarsagen til det kanadiske Flæsks Forbedring.

En god og ensartet Sortering af det afsendte Flæsk er ogsaa et Middel til at højne Prisen paa det danske Bacon.

I denne Henseende staa adskillige Slagterier, i alle Tilfælde af og til, betydeligt tilbage, og Klager over dette Forhold indtræffe ikke sjældent fra de engelske Agenter. Selvfølgelig ligger Fristelsen nær under gunstige Markedsforhold at balle saa meget som muligt i de bedre Klasser; thi under saadanne Omstændigheder ere Kjøberne ikke kræsne, og en øjeblikkelig Fordel kan maaske opnaaes derved. Men det hævner sig at anvende en saadan Fremgangsmaade. Den bringer ikke faste Kunder blandt Detailhandlerne og ingen Konkurrence om Mærket blandt de engelske Grosserere under almindelige Markedsforhold, intet Navn, som alle spørger om, og som derfor søges. Indtil for faa Aar siden var Forholdet tilsvarende med Hensyn til vor Æggeexport, store og gode Æg lagdes øverst i Kisten, mindre og daarligere i de nedre Lag. Følgen var uregelmæssig Efterspørgsel og elendige Priser under mindre gunstige Markedsforhold. I de senere Aar er en regelmæssig Æggesortering gjen-

nemført og en gunstig Virkning for den danske Æggeproduktion har ikke ladet vente paa sig. Det var ønskeligt, om vi hurtigt fulgte Exemplet paa Baconmarkedets Omraade. Kanadierne ere meget nøjeseende i denne Retning. Aabnes en Kasse kanadisk Flæsk, maa man i Reglen forbauses over dens ensartede Indhold. Men de kanadiske Slagterier have lettere ved at gennemføre en ensartet Sortering end de danske, fordi de gennemgaaende ere større. Mange danske Slagterier ere saa smaa, at en ordentlig gennemført Sortering vilde bringe meget smaa Partier frem af hvert Mærke. Der maatte kunne opnaaes Fordele ved Samarbejde.

En almindelig anvendt Fremgangsmaade paa danske Slagterier er at lade en Del af det bedste Bacon afskibe uden Slagteriets Mærke til faste Forbindelser, som have forudbestilt et bestemt Parti, og som efter Ankomsten til England mærker dette efter eget Behag. Denne Forretningsform, som kan synes meget naturlig, er vist heller ikke i Længden fordelagtig, hverken for paagjældende Slagteri eller for det danske Flæsks gode Omdømme i Almindelighed; thi med de bedste Produkter skal netop Navnet og de konkurrerende Kunder vindes.

At en regelmæssig Forsyning af det engelske Marked med dansk Flæsk ligeledes vilde være et Middel til at højne Gjennemsnitsprisen, er der ikke Tvivl om. Detforløbne Aar har gjentagne Gange afgivet Beviser paa Betydningen af et overfyldt Marked, foranlediget af en periodisk unaturlig stærk Levering af tildels ufærdige Svin til Slagterierne. Men herpaa er det vanskeligt at raade Bod. I Ugeskr. f. Landm. 1899, S. 484, anbefales som et virksomt Middel mod disse uregelmæssige Leveringer en fælles Optræden af Andelsslagterierne for at gennemføre Kvalitetsbetaling, saaledes at virkelig prima og salgstjenlige Varer betales med absolut højeste Markedspris, og at Forskjellen mellem prima og secunda

Varer gjøres betydeligt større, end den hidtil har været, samt at Afkortningen i Prisen for under- og overvægtige Svin forøges. Og paa et Møde i Kjøbenhavn af Delegerede for Andelsslagterierne vedtoges i Henhold til en Meddelelse i Ugeskr. f. Landm., S. 518, en Billigelse af Tanken om at forhindre den periodiske Overfyldning i Tilførselen af Svin udenfor den af Slagterierne fastsatte Vægtgrænse ved at foretage Afdrag i Prisen paa over- og undervægtige Svin, saaledes at disses Pris søges bragt i saa nøje Overensstemmelse med Markedsforholdene som muligt.

Gaa vi over til Betragtninger angaaende selve Svineavl, da har denne jo tvende Formaal: at tilfredsstille Markedets Krav og Landbrugets Tarv. Det er selvfølgelig af allerstørste Vigtighed at fremstille et fint Produkt, og det er foran omtalt, at dette ikke alene har den øjeblikkelige Betydning at rejse Priserne, men at det ligefrem er nødvendigt for at bevare den begunstigede Stilling paa det engelske Marked. Paa den anden Side nytter det ikke det danske Landbrug at fremstille en fin Vare, naar dennes Produktion er forbundet med Tab, og det er derfor en billig og naturlig Fordring, at den Svinebestand, som frembringer alt Flæsket, ikke maa være for fordringsfuld, den maa passe i den almindelige Landbrugsbedrift, svare til Landbrugets Tarv.

Som bekjendt har man for at tilfredsstille disse Fordringer søgt at lede Svineavl ind i den Retning, at Brugsdyret frembringes ved en Krydsning mellem Sør af Landracen og Orner af den store Yorkshirerace, og i den Anledning er der oprettet Avlscentrer for Landsvin og Avlscentrer for Yorkshiresvin, for at den almindelige Opdrætter kan forsyne sig med Sør fra Landsvinecentre og med Orner fra Yorkshirercentre. Denne Bevægelse er forholdsvis ny, men den har allerede fundet almindelig Udbredelse i Landet, navnlig frembaaret af Landboforeningerne, enkelte Steder af disse i

Forening med Svineslagterierne. Disse Institutioner have etableret Landsvinecentre af det bedste, i Reglen stedlige Materiale, der kunde findes, og de lede Avlen i Forbindelse med Ejeren eller Brugeren af Centret. Avlscentre for Yorkshiresvin, der i Reglen ere byggede paa Materiale, indkjøbt i England, sorterer paa Sjælland, Fyn og Lolland-Falster under de provinsielle landøkonomiske Fællesforeninger og i Jylland som Regel under lokale Landboforeninger i Samarbejde med Foreningen af jyske Landboforeninger. De første Avlscentre for Yorkshiresvin oprettedes 1895 og de første Avlscentre for Landsvin 1896. I Oktober 1899 fandtes der 86 Avlscentre for Landsvin og 13 Avlscentre for Yorkshiresvin her i Landet. Med Hensyn til Tidspunktet for disses Tilblivelse, oprettedes 8 Landsvinecentre i 1896, 35 i 1897, 31 i 1898 og 12 i 1899. 5 af Yorkshirecentre oprettedes 1895, 4 i 1897, 1 i 1898 og 3 i 1899.

Landsvinecentrenes Beliggenhed fremgaar af nedenstaaende Oversigt, af hvilken det blandt andet fremgaar, at de, om end ikke jævnt, ere fordelte i alle Landets Amter.

Landsvinecentrenes Beliggenhed

1. Oktober 1899.

Kjøbenhavns Amt 5	Vejle Amt 4
Frederiksborg Amt 4	Aarhus Amt 8
Holbæk Amt 10	Randers Amt 4
Sorø Amt 10	Aalborg Amt 2
Præstø Amt 9	Hjørring Amt 5
Bornholms Amt 4	Thisted Amt 6
Maribo Amt 3	Viborg Amt 3
Svendborg Amt 1	Ringkjøbing Amt 2
Odense Amt 4	Ribe Amt 2
Øernes Amter 50	Jyllands Amter 36

Af Yorkshirecentre findes 5 paa Sjælland, 2 paa Lolland-Falster, 2 paa Fyn og 4 i Jylland.

Angaaende Avlscentrenes Benyttelse, kan det oplyses, at der fra Landsvinecentre fra disses Oprettelse til

1. Oktober 1899 var solgt 2542 Søer til Avl, og at Salget af Avlsdyr fra 1. Oktober 1898 til 30. September 1899 androg 1303 Søer. Om dette kan opfattes som betydeligt, eller om man vil, som Tegn paa det almindelige Landbrugs Interesse for Sagen, kan vel omtvistes, men Salget kan ingenlunde kaldes ringe, naar det betænkes, at samtlige Avlscentre for Landsvin kun omfatte 491 kaarede Søer, at henimod Halvdelen af Centrene ere etablerede i 1898 og 1899, og at det kun er det bedste Afkom i Centrene, der har Udsigt til at blive benyttet i den almindelige Avl. Forøvrigt forholder det sig saaledes, at de daarlige Svinepriser i 1899 i høj Grad have trykket Afsætningen fra Avlscentrene, et Forhold, der er forstaaeligt, naar man betænker, at Grisene koste langt mere her end i den almindelige Avl, men uforstaaeligt, naar man ser Sagen fra den Side, at det netop under lave Konjunkturer gjælder om at have billig og god Arbejdskraft. Det er navnlig i sidste Halvdel af 1899 at Afsætningen fra Avlscentrene for Landsvin har været tarvelig.

Landsvinecentrene ere unge Institutioner og Avlsmateriale, der vel er udsøgt med særlig Omhu, af lidet oplyst Herkomst. Det var derfor at forudse, at en Del af Centrene maatte arbejde mindre tilfredsstillende, at en Del af de kaarede Dyr i Centrene maatte trænge til Afløsning og Erstatning, medens andre særlig egnede sig til Formering. For at kaste Lys over, hvorledes det i saa Henseende forholdt sig, udsendtes i Sommeren 1899 Forespørgsler til alle de Landmænd, der indtil Oktober 1898 havde modtaget Søer fra Landcentrene. Spørgsmaalene gik ud paa at erfare det almindelige Landbrugs Døm om de fra Centrene modtagne Avlsdyrs Udvikling, Frugtbarhed og Malkeevne samt Afkommets Trivelighed og Værdi som Slagtedyr. Det indsamlede Materiale er bearbejdet til Vejledning ved Avlens Ledelse. Det viser paa den ene Side, at der skal Taalmodighed til, inden alt bliver som det bør være i Avlscentrene, men paa den anden Side, at Landmændene gennemgaaende have haft Grund til at være tilfredse med de modtagne Avls-

dyrs Udvikling, Frugtbarhed og Mælkerigdom og med Afkommets Trivsel. Materialet er derimod lidet vejledende med Hensyn til Afkommets Klassifikation paa Slagterierne og dets Afstamning paa fædrene Side, dels fordi kun faa af de modtagne Søer vare komne saa vidt, at Afkommet var solgt, dels fordi Landmændene ikke havde været forberedt paa Spørgsmaal i nævnte Retning.

Et tilsvarende Oplysningsarbejde med Hensyn til Avlens Ledelse er indledet af Bornholms Svineslagteri, der har etableret Kontrol med de modtagne Svins Afstamning og Fodring.

Forsøgslaboratoriet har indledet en sammenhængende Række af Raceforsøg for at yde Bidrag til Belysning af den mest fordelagtige Avlsretning. Forsøgene omfatte Hold af Landrace, Hold af ægte Yorkshirerace, Hold af 1ste Krydsning mellem Søer af Landrace og Orner af Yorkshirerace og Hold af almindelige Markedssvin.

Udnyttelsen af Yorkshireracerne har heller ikke været saa livlig som Aaret tilforn, navnlig har Afsætningen været træg i sidste Halvdel af 1899. Af de 13 anerkjendte og kontrollerede Avlscentreter for Yorkshiresvin have kun 10 været leveringsdygtige i det her omhandlede Aar, det ene endda kun i Aarets sidste Maaneder. Ifølge indhentede Oplysninger fra disse Avlscentreter er der i Aarets Løb afhændet 244 Orner til Avl. 66 af disse ere komne Jylland til Gode, 84 ere solgte til Sjælland og Møen, 43 til Lolland-Falster, 34 til Fyn med omliggende Øer, 15 til Bornholm og 2 til Samsø. Desuden er der fra et enkelt privat Avlscenter for Yorkshiresvin afhændet 40 Orner til Avl, af hvilke 32 ere solgte til Jylland, 4 til Sjælland, 3 til Fyn og 1 til Lolland-Falster. Yderligere er der direkte fra England indført enkelte Orner dels til Brug i Avlscentreterne, dels til almindelig Krydsningsavl. Endelig er der fra enkelte private Avlscentreter for Yorkshiresvin, fra hvilke der ikke er indløbet Underretning, solgt adskillige Yorkshirerorner, navnlig til Jylland. Alt i Alt maa det antages, at omkring 400 Orner af ægte Yorkshirerace ere blevne udstationerede til Krydsningsavl

i Danmark i Aaret 1899. Hertil kommer de Yorkshire-ørner, der inden den Tid vare i Brug og som have virket i Aarets Løb, men disses Tal kjendes ikke. Yorkshire-ørnerne ere dels kjøbte af private, dels af Foreninger, dels af Svineslagterier, som have udstationeret dem i deres Opland.

Svineavlsforeningerne, som hidtil ikke havde kunnet vinde Udbredelse, ere nu lyste i Kuld og Kjøen med andre Avlsforeninger, idet der paa Finansloven for 1899—1900 findes opført en Sum af 10,000 Kr. til Svineavlsforeningers Fremme. Ved Ministeriets Cirkulære af 8. Juli 1899 bestemtes det, at Understøttelser af denne Bevilling kunde ydes til saadanne Svineavlsforeninger, hvis Formaal var Avl af Brugsdyr, som tilfredsstillte Svineslagteriernes Fordringer til et prima Produkt og Landbrugets Fordringer til Svinenes Trivelihood, Haardførhed og Frugtbarhed, og som søge dette Maal opnaaet ved Anvendelse af Orner af ægte, stor, hvid Yorkshire-race og Søer af dansk Landrace. Der er nu oprettet 55 saadanne Foreninger, nemlig 4 i Jylland, 7 paa Fyn, 18 paa Sjælland, 5 paa Lolland-Falster og 21 paa Bornholm. Kun 17 af disse Foreninger vare i Gang før 1899.

Disse 55 Svineavlsforeninger danne lige saa mange Arnesteder til Oplysning om Avlsdyrenes Værdi, idet det er Medlemmernes Pligt at føre Regnskab over Slagte-resultatet af de kaarede Søers Afkom ved Foreningsornen.

Svineavlsforeningerne maa derfor anses som særlig betydningsfulde Institutioner til Fremme af økonomisk Svinebrug, og sammen med Svineavlscentreterne danne de gode Landeveje til Fremgang i dansk Flæskeproduktion og Svineavl.

Forøvrigt har der Landet over staaet Kamp om Avlsprincipet i Svineavlen, idet nogle have holdt paa Krydsningsavlens Berettigelse og Betimelighed, medens andre have forfægtet den Anskuelse, at Landavlens Fane alene burde følges, saavel paa Svineavlens Omraade som paa Kvægavlens. Og heldigt vilde det være, om de sidstnævntes Røst kunde følges; thi Krydsningsavlen er be-

sværligere og vanskeligere end den Avl, der holder sig til en enkelt Avlsretning. Men vor Landrace indtager endnu ikke det Standpunkt, at den tilfredsstiller baade Landbrugets Tarv og Markedets Krav. Landracen er haardfør og nøjsom og frugtbar nok, og den besidder ogsaa en høj Grad af Trivelighed; men den afgiver ikke et tilstrækkelig fint Baconprodukt. Ville Landmændene naa højeste Pris paa det engelske Marked, og ville de bevare den begunstigede Stilling dér, i Stedet for at sejles agter ud af Kanadierne, bliver det nødvendigt en Tid endnu at fremkalde Brugsdyret ved at benytte Søer af Landracen og Orner af den ægte Yorkshirerace, indtil Landsvinene, ved Hjælp af den Renavl, der drives i Landsvinecentre og ved Hjælp af det omhyggelige Udvalg og den gode Pleje, som dersteds bringes i Anvendelse, naa det Standpunkt, at de ere gode nok baade for Producenter (Landmændene) og Konsumenter (det engelske Marked). Lanserne brydes endnu mellem Forsvarerne af de nævnte Avlsretninger. Flertallet synes at være paa den Side, at vi endnu ikke kunne opgive Krydsningsavl. Men medens Kampen staar paa fremmes Landsvinenes Kvalitet, og vi nærme os det Maal, da der ikke længere er noget at kæmpe om hvad omtalte Avlsprinciper angaa.

I Aarets Løb er der til Ringsted-Eggen indført nogle faa Shropshiresvin, som nærmest ere at henføre til en Landrace i det vestlige England.

Forinden vi forlade Omtalen af Svineavl, er der endnu et Forhold, som fortjener at fremhæves. Det er den mærkelige Kjendsgjerning, at der periodevis udsættes en unaturlig stor Mængde Søer. Perioderne indtræde i Konjunkturernes Bølgedal samtidig med, at Prisen paa Pattegrise er lav, og dette Forhold har været meget føleligt i det netop svundne Aar. Slagterierne have til Tider været oversvømmede med Søer, blandt hvilke mange fortrinlige Individuer.

Denne stærke Uddynding af Avlsdyrbestanden er for saavidt forstaaelig som den Tankegang ligger nær, at

Soen er en unyttig Æder, naar dens Afkom er af ringe Værdi, men denne Betragtning er meget uheldig og ofte urigtig; urigtig fordi man som Regel rolig kan holde Soen til Orne, naar Pattegrisprisen er lav, Grisene ville nok koste Penge, naar Soens næste Kuld bringes til Marked, og uheldig, dels fordi den giver Anledning til uregelmæssig Forsyning af Markedet, dels fordi den forhaler Udviklingen af en formaalstjenlig Svinerace i Danmark. Ingen Avl kan taale unaturlig stor Udlænsning af gode Stamdyr. Og den pludselige stærke Udtynding giver desuden i Reglen Anledning til en lignende pludselig Forøgelse af Bestanden paa Bekostning af Forøgelens Kvalitet.

Følgende Oversigt giver en Forestilling om

Priserne paa Pattegrise i det forløbne Aar.

1899	Prisen i Henhold til Meddelelser i Ugeskr. f. Landmænd	Prisen paa Slagelse Torv efter Sorø Amts landøkonomiske Selskabs Medlemsblad
Januar	6—10 Kr.	5— 9 Kr.
Februar	6—10 —	5— 9 —
Marts	6— 9 —	5— 9 —
April	5—10 —	5— 9 —
Maj	5— 7 —	4— 8 —
Juni	4— 9 —	
Juli	3— 9 —	4— 8 —
August	4— 8 —	4— 8 —
September	3— 7 —	4— 8 —
Oktober	2— 8 —	3— 8 —
November	3— 6 —	3— 8 —
December	3— 7 —	4—10 —

Paa Fodringsvæsenets Omraade er der i Aarets Løb fremkommen en meget interessant og lærerig Beretning fra Forsøgslaboratoriet, omfattende Fodringsforsøg

med Svin i Aarene 1895—98. Denne Beretning tager særlig Sigte paa at belyse Fodringsværdien af forskellige Rodfrugter, Hvede i Forhold til Byg, forskellige Slags Melassefoder samt Palmekager og Majs med Hensyn til disses Indflydelse paa Flæskets Kvalitet. Men tillige kastes der Lys over Foderforbruget ved Tilvæksten i forskellige Vægtperioder og over Temperaturen's Indflydelse paa Flæskets Kvalitet. Beretningen indeholder saa mange nyttige Oplysninger om billig og god Produktion og saa mange praktiske Vink med Hensyn til økonomisk Fodring, at den absolut maa betragtes som en værdifuld Vejledning for de danske Svineproducenter.

Aaret har ogsaa bragt nye Oplysninger om den danske Svinebestands Størrelse, idet statistisk Bureau har udsendt en Meddelelse om Kreaturtællingen i 1898. Som det var at vente i Henhold til den stigende Export af Svineprodukter, udviser denne Kreaturtælling en betydelig Forøgelse af Svinebestanden siden forrige Kreaturtælling, der foretoges i 1893. Det samlede Antal Svin og Grise beløb sig i 1893 til 829,139 og i 1898 til 1,178,514 Stkr. Der er altsaa sket en Fremgang i Antal af 349,383 eller 42 pCt., Fremgangen er den samme i de 2 Hovedlandsdele, Jylland og Øerne. I Henhold til de nærmere Oplysninger fordele de 1,178,514 Svin sig saaledes:

I. Levesvin.	
a) Orner 4 Maaneder og derover	7,336 Stkr.
b) Søer 4 Maaneder og derover	135,825 —
II. Fedesvin 4 Maaneder og derover	337,522 —
III. Grise under 4 Maaneder	697,831 —

Den danske Svinebestands Sundhedstilstand maa kaldes tilfredsstillende, naar undtages en meget udbredt Stivsyge blandt unge Dyr i Aarets sidste Maaneder. Denne Sygdom har mange Steder foraarsaget betydelige Tab, men hvor den i Tide er taget under kyndig Behandling, er det i Reglen lykkedes at underkue den.
